

PRVI MAJ PRI KOČI PLANINSKEGA DRUŠTVA KOČEVJE NA MESTNEM VRHU

K LIŠAJEM SEM HODIL PO POGUM

PETER VOVK

Sled medvedjih šap je že tu. Glasovi drobnih živalic polnijo ušesa. Gozd je poln ptičjega petja. Vrtinec muh in mušic polni pomladni zrak. Smreke in jelke so obdane z novimi pršitki. Popki bukovih listov se izvijajo iz vej.

Jasni se, sončen dan bo. Poslušam glas rdečegrle taščice. Pot se spušča v smrečje, še malo in pri koči je. Telo je vroče in oznojeno. Pol dvanajstih je ura, sonce je že visoko. Pod oknom kočje postojim, tiho odpiram vrata.

Tenko vzdihne oskrbnica, dober dan Peter, si prišel gori za prvi maj? Srce se umirja. Na oknu je roža v cvetu. V smrečju so mize in klopi polne pršilekov. Odložim nahrbtnik, se usedem med ljudi, popijem šilce slivovke, po naporni hoji mi dobro dè. Pobarvana so okna kočje, s srčki poslikana. Dobrikajo se mi smreke, nasekane in zasmoljene. V zraku slišim pridrušen glas letala.

Sprehajalcev od Fridrihštajna, Mestnega vrha in Ledene jame je vse več. Voda že škrobota v lončku, usipljem kavo, prijetno zadiši. Pijem počasi, da bo ostal dalj časa dober okus v ustih. Pogovarjam se s prijateljem in srkam vino. Gledam soseda, kako skrbno stresa sladkor v kavo.

DAN, ODGRNJEN V LEPOTI

Nekaj tenko potrkava po sušici. Črna žolna z rdečo perjanico na glavi je to. Miza, težka od dobrot, je vsa mokra od vina. Sredica se drobi

in šunka se reže. Nekdo je začepil prazno steklenico, potem ko je popil vino. Oči bežijo sem in tja, lepo je telesu in duši. Nežno šepeta rahla pomladna sapa in mi boža redke lase.

Rad sem pri tebi, Jelenov studenec, vsaka ura je zame zaklad. Suhe smrekove veje v kres zagorijo. Pobiram storže, jih polagam na ogenj. Svoboden sem kot ptič na veji. Slišim klice lepo obarvanih šoj. Kragulja, samec in samica, sta odprhala v višave.

Očaral me je studenček, ki iz tal prišumi. Ru-men cvet močvirske rože je tam. Pred menoj so odprta zelena okna in vrata. Svilene niti lete po toplem zraku. Kačice vise z vej lesk, veje vrb so polne mačic. Korenine dreves drže mogočna debela.

Dan je odgrnjen v vsej svoji lepoti. Sonce je tu gori, voda, ogenj, dim. Kačji pastir se ustavlja v zraku, kot bi me hotel videti od blizu. Mravlje se otipavajo in voščijo dobro jutro. Pozabil sem na nemir asfalta, ki s silnim hrupom utruja.

Topla gnezda ptičev pevcev se že spleta. Kukavica kuka in kliče samčke k sebi. Spet slišim sladke melodije ptičev pevcev. Ne čutim teže, ne sledi stopinj, zemlje, mehke trave. Črke, besede in stavki se nanašajo na prvi maj. In spet je tako domače pod smrekami, kot je pomlad za ptičje pevce.

Utrinek vžigalice, dim iz cigarete, samo za kratek hip. Duh po tobaku je v čistem gozdnem

Letošnji 1. maj pred kočjo pri Jelenovem studencu na Mestnem vrhu nad Kočevjem.

zraku nekako nov in svečan. Nežno drgeta svetloba, vsa zlata se utrinja skozi veje. Kot barve prazničnih mask frlijo metulji po toplem zraku.

PRAOKUS PO GOZDNI ZEMLJI

S to čudno drobno ljubeznijo potisnjen v ta košček sveta sem srečen. Tista majhna dolina s studencem in smrekami, cvetjem in travami. Svojo kri slišim in svoj dih. Lovišče sem in lov, gonič in potepuh. Ne znam več domov. Sedim ob ognju, na preperem panju, letnicah minljivih let.

Hodim sam, nič mi ne grozi, opazujem gozd. Žuželko gledam, let ptice, tek srne, gibljivo vejo. Kakor da bi bile oči priklenjene na vso to lepoto. Kako veje okoli mene tvoj šumeči dih, Jelenov studenec! Moja duša je potrošila zate vse svoje zaklade, svoje solze in upanje. Skrivnostno pisavo živali in ptic gledam na tleh. Sadike smrek na poseki so se razrastle v visoka drevesa. Pazim na svoje korake, da ne poudim mravljincev. Dom tu gori mi je dan, noč ležišče. Prižgal sem bakljo, polno smole. Zagorela je v vsej svoji lepoti.

Glasovi me vabijo, drevesa kličejo moje ime. Med kamni in skalami je moj glas iskal svoj odmev. Veter, večni snubec listov, se je oglasil. Svet starih bradatih bukev, jelk in smrek me prevzema. Hodim počasi, kot dan, ki prihaja in podi noč iz gozda.

Rastem iz te dobre gozdne zemlje in božam njeno senco. Slišim bukev, kako šumi, moja senca je in moj počitek. Koča stoji visoko gori in ne premore bogastva in slave. Kot zelene zavese visijo veje dreves iz debel. Mahovi in lišaji krasijo skorjo.

Praokus po dobri gozdni zemlji draži nos. Slišim mnogo glasov, govorico dreves slišim in govorico živali. Na drevesa in trave legajo zvezde. Tiho pojejo črčki. Sliši se daljno dihanje noči. Jasnino ozvezdij gledam in luno. Zlek-njen počivam na mahu ob ognju. Čarobne ptice, sove, se oglašajo.

Pogovarjam se o narobnih stvareh na robu tako velikih dogodkov. Oglašajo se netopirji, polptiči, polmiši. Vse več mask se pojavlja v temi. Nočne vešče z obrazi na krilih letajo okoli ognja. Jasnino ozvezdij gledam in luno. Dviga se k polnočnemu stolpu, meni pa za spati ni. Oči lažejo moji duši, tako čudno lepo je v nočnem gozdu. Uharica plava kot čudežna ladja, išče zavetje pred svečavo lune. Ris se tihotapi med skalami in kamni, pokritimi z mahom.

IGRE V SREBRNI ROSI

Sedim ob ognju, sam, rdeče rane v lesu nemo tožijo. Budi se dan. Oglašajo se drevesna žaba, napenja svoj meh. Naznanja prihod toplih de-

ževnih kapljic. Mehko pesem zagostoli ščinkavec. Drozg v sivem fraku ubira lepe melodije. Osa sesa vlago iz panja, zadek miglja.

Gozdni lazar leze počasi naprej: kot da sva se srečala šele včeraj. Čmrli se dviga iz rosne trave, motor brni. Murenček brenkač brenka na citre, kobilice strižejo trave. Gozdna miška v lisičjih barvah v zelenem mahu drobi svoje nožice. Čebela se je usedla na cvetlico in srka nektar.

Kot v velik rumen cvet sta se zčila metulja. Oči sem in tja bežijo, lovijo ježa v travi. Slepca je imel za kosilo. Od časa do časa preseka gozdni mir kričavi glas srake. S tihim glasom se oglašja kalin in kliče samico k sebi.

Polž tiplje z rožički diamantne prostore srebrnih kapljic rose. Nežno drgeta svetloba, vsa zlata se utrinja skozi veje. Priskakljata veverici, samček in samica, s polnima gobčkoma suhih smrekovih vejic. Leskovi grmi so si kot bratje med seboj.

Pikapolonica se vsede na roko in čudno mehko draži kožo. Z mravljinca si delim mah in suhe iglice smrek. Porajajo se prve sence dreves in grmov. Začne se petje ptic in tali se molk noči. Ciciban kliče: že že te vidim, pridi, pridi, pridi!

Iščem besede za pesem taščice na vrhu smreke. Vse je svileni zjutraj in taka je tudi pot do studenca. Gledam to srebrno roso, milijone bisserov. Kot majhne nevidne eksplozije ugašajo mavrične kapljice srebrne rose. Drobni cvetlični imena in barve gledam: rdeče, rumene, modre, zelene in bele. Mehak glas bokajočega smjaka draži uho.

S širokimi zamahi kril leti lesna sova. Rdeči mak v travi je kot kaplja krvi. Klobuk je poln smrekovih iglic, a to niso navadne mestne smetke. Grica gruli, prileti samček in svatbeni ples se je začel. Pod streho koč prasketajo polhi. Brnenje hroščev in kačjih pastirjev slišim. Zajec in zajklja delata možiclje v ljubezenski igri.

Zvite mačje oči gledajo iz visoke trave. S tal se je dvignil gozdni jereb. Kakor tenka cvetna čaša sem. Stare misli pobiram, tako blizu mi je vse to. Prabitnost je v teh kamnih in skalah. Polno prgišče lepote je sonce razlilo pod moje noge.

S počasnimi koraki capljam naprej, ne mudi se mi. Trava se dviga izpod nog za nove stopinje. Zaposlil sem čute in ude, da se gibljejo. Spet sem odkorakal proti studencu. In čutil sem, kako lepo je prvomajsko jutro. Odpirajo se cvetlice - kot lokvanj na vodi.

Neprestano se vracam v svoje zatišje za Mestnim vrhom. Stopim v skrivne prostore kuhinje, dragotine so tu. Pajčevina je v kotu. Lesni črv škrtja v preperem tramu.

K lišajem in sivim bradam sem hodil po pogum. K skalam in kamnom, pokritim z mahom, po razumevanje.